

[J. P. Jensen.]

tilhørte, langt bedre end andre Samfundsklasser havde været i Stand til at skabe Værdier, skal jeg omtale nogle enkelte Forhold, som ligger aabenbart for alle. Jeg skal nævne Lejehusene under Godserne. Lejerne af disse Huse under Godserne faar en Lejekontrakt, hvori der er en Bestemmelse om Opsigelse med et halvt Aars Varsel. De foretager Forbedringer paa Jorden, dræner den, kultiverer den, opfører Bygninger o. s. v., hvilket medfører Bekostninger, der er tre Gange saa store som Husets Værdi, men de har ikke et eneste Sted i deres Kontrakt en Bestemmelse om, at de kan faa Erstatning, naar de en Gang jages bort. Det er sket i Tusindvis af Tilfælde, at disse Husmænd er jaget bort, og hvem har høstet Fordelen? Naturligvis Godsejerne. At det er gaaet paa lignende Maade i tidligere Tid, er der ikke Tvivl om, maaske endda paa meget voldsommere Maade.

Man kan jo se paa de Nedlæggelser, der har fundet Sted! Ja, de har ganske vist været lovmædholdelige, Statsmagten har været saaledes indrettet, at man har kunnet nedlægge den ene Landsby efter den anden. Jeg kan f. Eks. nævne, at Godserne Bregentved og Giesegaard inddrog to Landsbyer med Gaarde og Huse. Det var maaske tilladt i Henhold til Lovgivningen. Men paa hvilket Grundlag er de store Kapitaler samlet? Det er Samfundet, der har skabt disse Værdier, og Godserne har haft den juridiske Ret til at inddrage dem. Men Godsejerne har ikke skabt Kapitalerne ved eget Arbejde eller egen Virksomhed. Man kan nok sige den Slags Ting, men man kan ikke føre noget som helst Bevis derfor.

Lejehusmændene er i Øjeblikket stillet saaledes, at de har 8 Aars Brugsret; men i den sidste Lov, vi fik vedtaget — en uheldig Lov, finder jeg —, er der indsat en Bestemmelse om, at Ejeren, naar Brugsforholdet udløber, i Virkeligheden kan tvinge Lejeren til at købe Bruget. Der sættes saa en Pris paa dette Brug, saa han skal betale baade Jord og Bygninger og alle de Forbedringer, der er foretaget. Man siger ganske vist: Lejeren har Forkøbsret; det er en andens Tilbud, der bestemmer Prisen. Men i Virkeligheden falder den nævnte Bestemmelse godt i Traad med de øvrige for disse Husmænd uheldige Bestemmelser i denne Lov, som blev gennemført her paa Rigsdagen af de andre Partier.

N. Neergaard: Jeg forstaar, det er den højtærede Formands Ønske at tilendebringe denne Debat i Dag, og jeg skal ogsaa være meget kort i mine Tilsvær.

Det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) udtalte noget, som jeg ikke kan lade staa imodsaagt. Han sagde, at den tidligere Regering støttede det store Landbrug gennem Formueskatteloven, men gjorde intet for det mindre Landbrug. Det er en af den Slags Paastande, man maa undre sig over kan fremsættes. Den forrige Regering gjorde f. Eks. det for det mindre Landbrug — for Samfundet i det hele taget, men som ikke mindst kom det mindre Landbrug til gode —, at den nedsatte Godstaksterne. Jeg skal ligeledes nævne hele Motorlovgivningen, der blev gennemført, de store Tilskud til Kommunerne og det væsentlige Tilskud, Staten gav paa de $7\frac{3}{4}$ Mill. Kr. Det var da ogsaa ikke mindst det almindelige Landbrug, som høstede Gavn deraf. Landbruget er i øvrigt behandlet ganske ens i Formueskatteloven. At de, som har en stor Formue anbragt i Jord og har været oppe paa en svimlende Progression i Skatten, har faaet større Afdrag i Skatten end den Mand, der har en mindre Ejendom, er jo en Selvfølge, som man ingen Statistik behøver for at bevise.

Det ærede Medlem gentog det, som saa ofte er sagt, at Formueejerne over en Bank var blevet begunstiget ved Kronestigningen. Jeg har mange Gange haft Lejlighed til at imødegaa dette. De Folk, hvis Formue er anbragt i fast Ejendom af alle mulige Arter, er saa vist ikke blevet begunstiget ved Kronestigningen, men tabte betydeligt ved den, og selv om man tager Papirformuerne, skal der, for at man kan blive klar over, om vedkommende Ejer har tabt eller vundet ved Kronestigningen, gøres nøjagtig op, hvor meget de har tabt under den foregaaende Inflationsperiode.

Lettelserne i Formueskatten gik ikke til Opsparing, sagde det ærede Medlem, men det kan det ærede Medlem jo ikke bevise det allermindste om. Det, der er bevisligt og klart, er i hvert Fald, at den har forhøret Formueopsparing i stort Omfang.

Den højtærede Finansminister mente, at de Rentenydere, der havde haft Gavn af Loven, var særlig velstillede Folk, men det kan den højtærede Finansminister aldeles ikke vide noget om. Det kommer jo an paa, hvor højt Formuerne forrenter, om disse Folk er særlig velstillede. Naar Formuerne forrenter meget lavt, giver selv Formuer paa mellem 100 000 og 200 000